

NESLUŽBENI PROČIŠĆENI TEKST

Zakon o obveznom zdravstvenom nadzoru radnika profesionalno izloženih azbestu

Vrijedi od 16. svibnja 2026.

Strojno pročišćen iz: NN 79/2007, NN 139/2010, NN 111/2018, NN 48/2026

Ovo je neslužbeni pročišćeni tekst, izrađen strojno iz akata objavljenih u Narodnim novinama. Mjerodavne su objave u Narodnim novinama. Objavljen je pod licencom CC BY 4.0.

Izvezen sa slovozakona.hr/zakon/zakon-o-obveznom-zdravstvenom-nadzoru-radnika-profesionalno-izlozenih-azbestu/

Sadržaj

I. OPĆE ODREDBE	3
II. PROFESIONALNA IZLOŽENOST RADNIKA AZBESTU	4
III. PROFESIONALNE BOLESTI UZROKOVANE AZBESTOM	4
IV. ZDRAVSTVENI NADZOR RADNIKA PROFESIONALNO IZLOŽENIH AZBESTU. . .	4
V. UTVRĐIVANJE PROFESIONALNE BOLESTI UZROKOVANE AZBESTOM	5
VI. FINANCIRANJE	5
VII. ZAVRŠNE ODREDBE	5
Odredbe akata o izmjenama i odluke Ustavnog suda	7

ZAKON

O OBVEZNOM ZDRAVSTVENOM NADZORU RADNIKA PROFESIONALNO IZLOŽENIH AZBESTU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje način praćenja zdravstvenog stanja radnika izloženih azbestu, postupak dijagnosticiranja profesionalnih bolesti uzrokovanih azbestom, tijela nadležna za praćenje zdravstvenog stanja i tijela nadležna za provođenje dijagnostičkog postupka kod sumnje na profesionalnu bolest izazvanu azbestom.

Članak 1.a

Ovim se Zakonom u hrvatsko zakonodavstvo preuzimaju sljedeći akti Europske unije:

- Direktiva 2009/148/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem azbestu na radu (SL L 330, 16. 12. 2009.)
- Direktiva (EU) 2023/2668 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. studenoga 2023. o izmjeni Direktive 2009/148/EZ o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem azbestu na radu (SL L 2023/2668, 30. 11. 2023.).

Članak 2.

Pojedini izrazi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

Azbest jesu sljedeći vlaknasti silikati koji su razvrstani kao karcinogeni kategorije 1.A u skladu s Prilogom VI. dijelom 3. Uredbe (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (Tekst značajan za EGP) (SL L 353, 31. 12. 2008.): azbest aktinolit, azbest amozit (grinerit), azbest antofilit, azbest krizotil, azbest krokidolit i azbest tremolit.

Radnik profesionalno izložen azbestu jest radnik, u radnom odnosu u pravnoj ili fizičkoj osobi sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, koji je ili je bio profesionalno izložen azbestu ili njegovim proizvodima na radnom mjestu zbog tehnološkog procesa, skladištenja, uporabe, razgradnje kao i sanacije (dekontaminacije) područja onečišćenog azbestnim otpadom i odstranjivanje proizvoda koji u sebi sadrže azbest. Radnikom profesionalno izloženim azbestu smatra se i osoba koja je ostvarila pravo na mirovinu ili ima status nezaposlene osobe, a koja je bila profesionalno izložena azbestu (u daljnjem tekstu: radnik).

Maksimalno dopustiva koncentracija jest ona najviša koncentracija vlakana pojedinih vrsta azbesta u zraku radnih prostorija i prostora, koja prema znanstvenim spoznajama ne dovodi do oštećenja zdravlja pri svakodnevnom osmosatnom radu kroz cijeli radni vijek (uz uobičajene mikroklimatske uvjete i umjereno fizičko naprezanje), a izražena je u broju vlakana /cm³.

II. PROFESIONALNA IZLOŽENOST RADNIKA AZBESTU

Članak 3.

Profesionalna izloženost radnika azbestu podrazumijeva posrednu ili neposrednu izloženost azbestu tijekom proizvodnje, uporabe, skladištenja i razgradnje objekata i/ili proizvoda koji sadrže azbest ili proizvode od azbesta.

Pod profesionalnom izloženošću azbestu, prema ovome Zakonu, smatra se:

– neposredna izloženost azbestu zbog rada u proizvodnji, uporabi, razgradnji, odstranjivanju ili skladištenju azbesta, odnosno azbestnih proizvoda ili na servisnim poslovima u pogonima za proizvodnju azbestnih proizvoda u Republici Hrvatskoj, kao i

– posredna izloženost azbestu zbog rada kod fizičke ili pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, koja je u svojoj proizvodnji koristila azbest.

Profesionalna izloženost radnika azbestu postoji i kod radnika koji su radili u pravnoj ili fizičkoj osobi koje su povremeno proizvodile, ugrađivale, skladištile ili odstranjivale azbest, uz uvjet da je povremena izloženost prelazila razinu maksimalno dopustive koncentracije u vrijeme izloženosti azbestu.

Profesionalno izloženim radnicima azbestu smatraju se i radnici koji rade ili su radili u pravnoj ili fizičkoj osobi koje su ovlaštene za obavljanje poslova odstranjivanja azbestnih proizvoda, ako rade ili su radili na poslovima odstranjivanja.

III. PROFESIONALNE BOLESTI UZROKOVANE AZBESTOM

Članak 4.

Profesionalne bolesti uzrokovane azbestom u smislu ovoga Zakona jesu:

- bolesti dišnog sustava uzrokovane azbestom, odnosno azbestoza pluća, plak poplućnice, difuzna zadebljanja poplućnice i kronični pleuralni izljev
- mezoteliom seroznih membrana uzrokovan azbestom
- maligni tumori dišnog sustava (pluća, bronha, grkljana), jajnika i probavnog sustava (ždrijela, želuca, debelog crijeva i rektuma).

IV. ZDRAVSTVENI NADZOR RADNIKA PROFESIONALNO IZLOŽENIH AZBESTU

Članak 5.

Praćenje zdravstvenog stanja radnika profesionalno izloženih azbestu, radnika koji imaju priznatu profesionalnu bolest izazvanu azbestom, kao i dijagnostičke postupke kod sumnje na postojanje profesionalne bolesti provode doktori specijalisti medicine rada u zdravstvenoj ustanovi ili specijalisti medicine rada u privatnoj praksi uključeni u mrežu ugovornih subjekata medicine rada.

Praćenje zdravstvenog stanja radnika iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva i obvezne preventivne preglede koji se obavljaju najmanje svake 3 godine.

Uvjete i način praćenja zdravstvenoga stanja, dijagnostičke postupke kod sumnje na postojanje profesionalnih bolesti uzrokovanih azbestom te mjerila za priznavanje profesionalne bolesti uzrokovane azbestom utvrdit će pravilnikom ministar nadležan za zdravstvo (u daljnjem tekstu: ministar) uz prethodno pribavljeno

mišljenje Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Članak 6.

Praćenje zdravstvenog stanja radnika obvezno se provodi kroz razdoblje od 40 godina nakon prestanka profesionalne izloženosti radnika azbestu neovisno o tome je li kod radnika već dijagnosticirana profesionalna bolest iz članka 4. ovoga Zakona.

V. UTVRĐIVANJE PROFESIONALNE BOLESTI UZROKOVANE AZBESTOM

Članak 7.

Postupak utvrđivanja i priznavanja profesionalne bolesti uzrokovane azbestom provodi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Članak 8.

Radnik kojem je nakon provedenog postupka iz članka 7. ovoga Zakona utvrđeno postojanje profesionalne bolesti uzrokovane azbestom, ostvaruje prava s osnove te bolesti utvrđena Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju i Zakonom o obeštećenju radnika profesionalno izloženih azbestu, na način i prema postupcima utvrđenim tim zakonima.

Članak 9.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo vodi registar radnika za koje je prijavljena profesionalna bolest uzrokovana azbestom.

Sadržaj i način vođenja registra iz stavka 1. ovoga članka utvrdit će općim aktom Hrvatski zavod za javno zdravstvo.

VI. FINANCIRANJE

Članak 10.

Sredstva za provođenje preventivnih zdravstvenih pregleda, redovitih zdravstvenih pregleda, provođenje dijagnostičkog postupka za dokazivanje bolesti uzrokovanih azbestom, postupak utvrđivanja profesionalnih bolesti uzrokovanih azbestom, liječenje bolesti uzrokovanih azbestom, osiguravaju se iz sredstava doprinosa za zaštitu zdravlja na radu sukladno posebnome zakonu.

VII. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

Ministar će pravilnik iz članka 5. stavka 3. ovoga Zakona donijeti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 12.

Opće akte za čije ga donošenje ovlašćuje ovaj Zakon Hrvatski zavod za medicinu rada donijet će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 13.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Odredbe akata o izmjenama i odluke Ustavnog suda

Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 139/2010

Članak 5.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2011.

Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 111/2018

Članak 4.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2019.

Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 48/2026

Članak 4.

Svi postupci pokrenuti prema Zakonu o obveznom zdravstvenom nadzoru radnika profesionalno izloženih azbestu (»Narodne novine«, br. 79/07., 139/10. i 111/18.), a nedovršeni prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama ovoga Zakona, ako je to povoljnije za radnika.

Članak 5.

Ministar nadležan za zdravstvo u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladit će Pravilnik o uvjetima i načinu praćenja zdravstvenog stanja, dijagnostičkim postupcima kod sumnje na postojanje profesionalnih bolesti uzrokovanih azbestom te mjerilima za priznavanje profesionalne bolesti uzrokovane azbestom (»Narodne novine«, br. 134/08.) s odredbama ovoga Zakona.

Članak 6.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.